

महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-अ
(वेतनस्तर S-२० : ५६१००-१७७५००) या
संवर्गातील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा
सेवानिवृत्ती व नियतवयोमान सेवानिवृत्ताबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: स्वेसेनि-२०२०/प्र.क्र.१९६ /सेवा-३

गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार, संकुल इमारत, १० वा. मजला

मंत्रालय, मुंबई-४०० ००९

तारीख: १५ मे, २०२०

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा, गट-अ (वेतनस्तर S-२० : ५६१००-१७७५००) या संवर्गात कार्यरत वैद्यकीय अधिकारी, (गट-अ) त्यांच्या स्वेच्छा सेवानिवृत्तीच्या सूचना / प्रस्ताव सक्षम प्राधिकाऱ्यास थेट सादर न करता परस्पर क्षेत्रिय कार्यालयास सादर करत असल्याने अशा स्वेच्छा सेवानिवृत्ती प्रकरणांवरील कार्यवाहीबाबत अनेक अनियमितता होत असल्याचे दिसून येते. महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम १९८२ नियम ६६ (२) नुसार संबंधित वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी स्वेच्छा सेवा निवृत्ती नोटीस सादर केल्याच्या दिनांकापासून ३ महिन्याच्या कालावधीत सदर स्वेच्छा सेवा निवृत्ती नोटीस स्वीकृत अथवा अस्वीकृत करून त्याप्रमाणे संबंधीत वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना विहित वेळेत कळविणे क्रमप्राप्त आहे. त्याचप्रमाणे विहित कालावधीत वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना स्वेच्छा सेवानिवृत्तीबाबत काहीही न कळविल्यास सदर स्वेच्छा सेवा निवृत्ती नोटीस महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम १९८२ नियम ६६ (२) नुसार स्वीकृत करण्याशिवाय शासनाय पर्याय राहत नाही. आरोग्य सेवा आयुक्तालयाकडून स्वेच्छा सेवानिवृत्तीची सूचना / प्रस्ताव विहित कालावधी संपत्त्यानंतर शासनास प्राप्त होत असल्यामुळे नियमानुसार नसलेले प्रस्ताव विहित मुदत संपत्त्यानंतर नाकारल्याने अनेक न्यायालयीन प्रकरणे उद्भवतात. असे प्रस्ताव वित्त विभाग, विधी व न्याय विभाग व सामान्य प्रशासन विभाग यांचे सहमती व अभिप्रायार्थ सादर करणे आवश्यक असल्याने त्यात बराच कालावधी (१ ते २ वर्ष किंवा त्यापेक्षा अधिक कालावधी) लागतो. त्यामुळे मा. न्यायालय शासनास शास्ती करते, तसेच संबंधितास निवृत्तीवेतन व इतर लाभांवर व्याज देण्यास शासनास बाध्य करते. अशा प्रकरणात शासनाचा अमुल्य वेळ खर्ची पडून शासनास अनावश्यक आर्थिक नुकसान सोसावे लागते. सबब, वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा सेवानिवृत्तीबाबत उक्त होणाऱ्या अनियमिततेवर उपाययोजना करून शासनास होणारे आर्थिक नुकसान व त्याअनुषंगाने उद्भवणारे न्यायालयीन प्रकरणे टाळण्यासाठी क्षेत्रीय कार्यालयांना वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा सेवानिवृत्तीच्या अनुषंगाने सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन परिपत्रक :-

सार्वजनिक आरोग्य विभागात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची कमतरता असल्याने ग्रामीण, आदिवासी, दुर्गम, अतिदुर्गम व नक्षलग्रस्त क्षेत्रातील जनतेस आरोग्य सेवा पुरविण्यास अडचणी निर्माण होत असून, त्यांना आरोग्य सेवा पुरविणे कठीण झाले आहे. आरोग्य सेवा ही अत्यावश्यक सेवा असल्याने तसेच सर्वसामान्य जनतेस आरोग्य सेवा पुरविण्यासाठी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची विभागास नितांत आवश्यकता असल्याने वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे स्वेच्छा सेवानिवृत्ती नोटीस / सूचना परस्पर क्षेत्रीय कार्यालयाने न स्विकारण्याबाबत याव्दारे कळविण्यात येत आहे.

२. वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा सेवानिवृत्तीच्या नोटीसीबाबत खालील सूचनांचे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह क्षेत्रीय कार्यालयातील सर्व संबंधितांनी काटेकोर पालन करावे.

१) महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्तीवेतन) नियम, १९८२ नियम ६५ व ६६ (१) नुसार शासकीय कर्मचाऱ्याला अनुक्रमे त्यांची ३० व २० वर्षांची अर्हताकारी सेवा पूर्ण झाल्यानंतर सक्षम प्राधिकाऱ्यास तीन महिनेपूर्व लेखी नोटीस देवून शासन सेवेतून स्वेच्छा सेवा निवृत्त होता येते. सदर नियमानुसार स्वेच्छा सेवानिवृत्ती नोटीस स्वीकारण्याचा अथवा नाकारण्याचा अधिकार केवळ सक्षम प्राधिकाऱ्यास म्हणजे सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव यांना असल्यामुळे संबंधितांनी त्यांची स्वेच्छा सेवानिवृत्ती नोटीस थेट सक्षम प्राधिकाऱ्यास अर्थात सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना सादर करणे अनिवार्य आहे. सबब, क्षेत्रीय कार्यालयाने कोणत्याही परिस्थितीत वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी दिलेली स्वेच्छा सेवानिवृत्ती नोटीस प्रत्यक्ष, ई-मेलद्वारे अथवा टपालाव्दारे स्वीकारू नये, असे आढळून आल्यास संबंधितांवर तसेच संबंधित वैद्यकीय अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित करून पुढील कारवाई करण्यात येईल.

२) वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी स्वेच्छा सेवानिवृत्तीची नोटीस दिल्यास ती क्षेत्रीय / विभागीय स्तरावर न स्वीकारता सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे म्हणजेच प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत, १० वा मजला, नविन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१ यांच्याकडे थेट सादर करण्याबाबत संबंधित वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना अवगत करावे.

३) वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा सेवानिवृत्ती निवेदनावर शासन स्तरावरून आवश्यक माहीती मागविण्यात आल्याशिवाय शासनास परस्पर प्रस्ताव सादर करण्यात येवू नये.

४) वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा निवृत्तीच्या अनुषंगाने कोणत्याही न्यायालयीन / कायदेशिर बाबी उद्भवणार नाही याची दक्षता संचालक, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांनी व सर्व परिमंडळातील संबंधित उपसंचालक, आरोग्य सेवा, जिल्हा शाल्य चिकित्सक, जिल्हा आरोग्य अधिकारी तसेच वैद्यकीय अधिक्षक यांनी घ्यावी.

५) शासनाकडून संबंधित वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे स्वेच्छा सेवानिवृत्ती नोटीस / सूचना स्थिकारण्याबाबत निर्णय झाल्यास त्या वैद्यकीय अधिकाऱ्याचा सेवा तपशील व आवश्यक माहितीसह परिपूर्ण प्रस्ताव शासनास सादर करण्याबाबत संचालक, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना कळविण्यात येईल.

६) वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या स्वेच्छा सेवानिवृत्तीबाबत शासन स्तरावरुन विहित कालावधीत निर्णय घेण्यासाठी विवरणपत्रातील माहितीसह आवश्यक कागदपत्रे / प्रमाणपत्रांसह परिपूर्ण प्रस्ताव कोणत्याही परिस्थितीत १५ दिवसांच्या आत (शासनाने माहिती मागीतलेल्या दिनांकापासून) सादर करणे आवश्यक राहील. विहित कालावधीत स्वेच्छा सेवानिवृत्तीची माहिती / प्रस्ताव क्षेत्रिय कार्यालयाकडून शासनास प्राप्त न झाल्यास व त्याअनुषंगाने न्यायालयीन प्रकरण उद्भवून शासनास आर्थिक नुकसान झाल्यास संबंधित कार्यालयप्रमुखास जबाबदार धरून त्यांच्याविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ मधील नियम ५ (तीन) नुसार कारवाई करण्यात येवून शासनास झालेले आर्थिक नुकसान वसूल करण्यात येईल.

७) नियत वयोमानाने सेवानिवृत्त होणाऱ्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे नियत वयोमान सेवानिवृत्तीबाबतचे आदेश सक्षम प्राधिकारी अर्थात सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय मुंबई यांच्या स्तरावरुन काढणे आवश्यक आहे. तथापि, तसे न करता वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे नियत वयोमान सेवानिवृत्तीचे आदेश क्षेत्रीय स्तरावरुन निर्गमित करून त्यांना सर्व सेवानिवृत्तीविषयक लाभ अदा करण्यात आल्याचे शासनाच्या निर्दर्शनास आले आहे. त्यामुळे नियत वयोमानाने सेवानिवृत्त होणाऱ्या वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचा आवश्यक प्रमाणपत्र कागदपत्रांसह परिपूर्ण प्रस्ताव त्यांच्या नियतवयोमान सेवानिवृत्ती दिनांकाच्या किमान दोन महिने पूर्व शासन मान्यतेसाठी सादर करण्यात यावा. तसेच, संबंधित वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे नियतवयोमानाने सेवानिवृत्त केल्याचे आदेश शासन स्तरावरुन निर्गमित केल्याशिवाय सेवानिवृत्तीविषयक कोणतेही लाभ अदा करण्यात येवू नये.

८) सदर परिपत्रक संबंधित कार्यालयप्रमुखांनी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसहित सर्व संबंधितांच्या निर्दर्शनास आणावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२००५१५१०५६२३९४९७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(व. मुं. भरोसे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई.
- २) संचालक, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई.
- ३) उपसंचालक, आरोग्य सेवा, सर्व परिमंडळे.
- ४) जिल्हा शाल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय सर्व
- ५) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व.
- ६) वैद्यकीय अधिक्षक, ग्रामीण रुग्णालय/ खाली रुग्णालय/ उपजिल्हा रुग्णालय (सर्व).
- ७) निवडनस्ती सेवा-३.